

Cornell University
ILR School

Cornell University ILR School
DigitalCommons@ILR

Gerechtigkeit (Yiddish Justice)

International Ladies' Garment Workers' Union
(ILGWU)

6-1-1923

Gerechtigkeit (Vol. 5, Iss. 22)

International Ladies Garment Workers Union (ILGWU)

Follow this and additional works at: <https://digitalcommons.ilr.cornell.edu/gerechtigkeit>

Thank you for downloading an article from DigitalCommons@ILR.

Support this valuable resource today!

This Article is brought to you for free and open access by the International Ladies' Garment Workers' Union (ILGWU) at DigitalCommons@ILR. It has been accepted for inclusion in Gerechtigkeit (Yiddish Justice) by an authorized administrator of DigitalCommons@ILR. For more information, please contact catherwood-dig@cornell.edu.

If you have a disability and are having trouble accessing information on this website or need materials in an alternate format, contact web-accessibility@cornell.edu for assistance.

Gerechtigkeit (Vol. 5, Iss. 22)

Keywords

International Ladies' Garment Workers' Union, ILGWU, Gerechtigkeit, labor unions, clothing workers, textile workers, garment workers, garment industry, New York, United States, Yiddish, Jewish

Comments

Justice was the official publication of the International Ladies' Garment Workers' Union ILGWU from 1919 to 1995. Editions of *Justice* were published in English, Italian, Spanish, and Yiddish. When compared side by side, the content of some of these different editions of *Justice* shows significant differences.

Gerechtigkeit was the Yiddish-language edition of *Justice*.

ABRAHAM TUVINE, business manager of the Postoffice, New York, Friday, June 16, 1920, at the Postoffice at New York, under the act of August 24, 1912, at special rate of postage provided for in Act of October 3, 1917, authorized on January 25, 1919.

under the act of August 26, 1912.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section
Act of October 3, 1917, authorized on January 28, 1919.

גער'ס סטייטמענט און גאמפערס' ענטפער

[illegible]

די וועלט איז
וואָרען, מ'נעהט ניס
עפערס, מ'הערט און
מאכט וואַרט, מ'פאַ
ווען מ'טוט נישט גענו
עבט אייביג, דער
מענשהייט אוי
טעהר פרום וועט
געבאָטען.
אינדוסט
ארבייטען 12 שטונ
טעג א וואך, דא

[illegible]

דעם פרעזידענט
דען ווינען די צייט
אויסצוכאפן ווינע
נאכפערס האט
אבערשטעלס אויף
דיס רעפארט וואס
ארבייטס-שטונדען
נעהן רעכאטירען א

אלוה, דער סכסוך
לאגן, וואס האט שיע
אפגעדו אוי די האנטע
ביידע לענדער, און שו
אין געקעמלט, ווייל
אלעס, וואס לארד קוי
זיין, אירטאסאסוס.
זייט נאנץ שעה. די
די, רוסעס, דרייבאס
די, אז עס איז נאך
אין דער נאנצער וועלט
זאג האט, וועלכע וו
פירט. ווילדענד נאט

[illegible][illegible]

70 71 55 115 518

[illegible]

נע באנייטשטערונג האט אויך געזעהט א
האז, וואו די שפייטלע זייענע זיך צו-
גלייכגעמאכט, און דאסעלע זייענע זיך צו-
ארויסגעשניטן געווארן שטעלעס צו די
שטער, באשטימט איר אמת'ען שטעלע
עס גלייבט זיך צו זיין, זייל אדע אפיי-
טער זייענע זיך צו זיין אומארגעסען.
גלייך ווי דער שטייט אויז ערליכע-
נעווארען האט מיט ה. א. נעמסטאט, וואו
דעם זייערע שטעלעס געווארענע זייענע
זייער, און נעווארענע עס פערלירט א
שטעס, מיט אפזאמלונג, וואו אפזא-
מלונג צו זיין אומארגעסען.

רעגלשטאט אין דער פריד, ער דער
מאכט'סער מיטן האבען אן דרעם
מאכער ענווארפן דארייט און ארז'
נער אן טרויער, עס איז אין אן אסא
גער ארברענגן אפילו אין ארבייטער
ארע, אלע זינען אונטערפאן אן עפעז
זינען ערבינדען ליידיג ער דער ברויער
וועלכע אונטערשטונגן פון די בעלי בתים, וועלכע
האבען אין זייער היינטיגס, איז אריינגע
דערס, דאס, "זייער" אבייטער וועלכע
די יונגן האט געזען און וועלכע די שר'
פער נישט פארלאזט, דאס ארונטענען
אן אסאטוי אן ענווען אן ענעווערדען
דעמאנסטראציע, פול מיט ענטווארפן
וועלכעס, און וואסמער האט דאס פרי
הער נישטאל מיט געזען אן און וועלכע

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

בעיקר נקטעט אױסנווען אױף
זיין קעפּ.
עס זײַנען דאָ פּרױען וואָס אױף
זײַן נאָנץ פּײַן, נױט אױן לױב, אױס
עס זײַן דעם האָבען זײַ פּוסטע, לײכט
זײַן אױן זײַ דרעהען מענער דױף עס,
זײַ פאַרדרייען מאָנאָליעס דױף זײַ
אױסער אױן וועט מען עפען דורך
זײַכט אַפּאַרעטעס מירונגן פאַר אױסער
פּרױען נײַע עפען. מײַט אַ טאַפּישט
פּרױען פאַרן אַפּער טאַקע מאָנאָליע
קען אױן דאָן וואָלט עס געױסען—
קײַט אַן אױן מײַט אַן נאָרדענע—
קען דאָרף אױן אַ פּרױע אַ קלונען מאָנאָ
ליע עס.
אױן דאָן וואָלט דאָן געױסן עצה נױט
זעכען אױף דער נױט.
זײַנען: דער נױט נױט עספּער
עס מױן פאַרשטאַנד פּײַנע אױסערזע
זײַן עס אױן אױסענעס אױסן
ווייטעס אױסעס, אױסער אױן ווייט
זײַ עפּײַנעס. מען עס, פּײַן דעם עס
עס אַ סך יסודות, נױטעס פאַר
עפּײַנעס (פּײַנע אױן מאָנאָליע).

נעם. אויך דארט האבען
בייטער געהאט אן אפ-
פארטיי. כרי זאגט
דו, "אויסגעדענעטע
די מאכט אריינגע-
זאגטען לאסאל א קאמ-
טען, וועלכע האט
אין דעם סופים (סילינג)
דע'פסקענעט, אז מער
בייטער טארען זיך ניט

דאזענען מאכאל, ווייל,
אך כורא אז ש'קען גע-
און אירשע ארבייטער
ערינגען ווערען דורך דעם
ימים וועט איינפאלען.
אך, איז דא כונג גע-
ערע, נישט קיין האמאני-
טעס ח'יטעס.
רבייטער באוועגונג איז
אין דעם פויזשע זין
וואס נים וואו דאס פאר-
צו מאכען אירע מיי-
רען איהר גרויסע קעג-
אפטיילונג און קולטור.
סייטס פאר איהר א ווער-
בענע צו האבען אן אייגענ-
עם זאל זיין קאנצענטר-
אצונג, און פלאץ אר-
פויזשע מאכט און די
איר אירשע ארבייטער
זיין שליסה נים האבען.
וואס דא אירשע אר-
פויזשע נעהט איצט
ארום צווייטעלי אויס-
וואל באקומען ווערען דער
סכסער נייטס, וואס דער
ארייטא האט ארויסגעגע-
בעדענעם נאכטען אר-
פויזשע דערמיט זאל אויך
האבען א נייט מעס-
שעבן און מאכען

אין אדער אין פארשידענע
 ערטער, וויינען שוין פאר
 ערן עוועוארען קאנץ באר
 ער האבען, ערהאבענע
 פאמאכט קאן אבער עס
 ווערן נאר ביי דער
 ציע פון די היינע ארבייט
 סאטע פארשטאנדן די
 אין די אראייניגטע
 אויפן אפער פון דעם
 עפס קאמיטעט האבען זיך
 ציעלע ארגאניזאציעס,
 ציעלע ארגאניזאציעס, עס
 נען זוכע, אין נאך אין
 שפע ארבייטער אין דער
 ען די מעגליכקייט אויפ-
 עסטמטן פאר דעם פאר-
 וואס ווי פירען איצט אין
 ען פירען.
 דריינסט וועלען אין דער
 אונטערענטמטן האבען
 ווענטער אידעש ארביי-
 טן ארגאניזאציעס אין די
 גיישאנא.

מען איז אים מאכרייטען
אין דער עקספרעסענט
ווערן אויף רשעים,
אבער ווי ווייס איז פון
און א מענטש?
נע, באמונה שלמה, אז
דערמאנענער אויף באלד
אויף מענטשן.
עראג ווערט מיר גאט
הארצען.
דער דאווענע קעגן
הארמאסטישע קעגן
קאמיוניסטישע.
ווי עס וועט קומען
שען וועלען זיך ענטעגן
ווי מיר האבען:
געבען אנגעטען מיין
דיין קאפ!
אויס — כא, כא!
אויס — מען וועט זיין

א קאָ וועט ווערען
מען זי ארויסגענומען
און די קאָ פֿאַרשטענען
העלמען דעם פֿאַרשטענען
און דער מענטשהייט
די וועלט געהט נישט
סעס איהר אַרומקאָ?
קען מען דער מענטש
עס פֿירערען אַזעלע אַר
אָנגעזעענע קעסעס ווערען
עס ווערען אויך צוריק...
דער עקספּערטעמענט מיט
וועט ווערען אַ פֿאַקט,
די קעסע פֿון די פֿירער
י אַיינפֿאַר אַרומשטע
פֿאַרשטענען קעסע און
דאָסוועטעס ווערען אַיינס
זיך, מלש פֿאַר וואָס
ווערען מיט פֿאַרשטענען
קלינגען דורך אַ גרינגער
עס קאָ, אַ פֿאַרשטענען, אַ
פֿאַרשטענען?
די.
מיט ביימען קעסע וואָלט

ווארשע, אין פאר
אירישע נאָרדי-
טילונג פון זיין
פּאָר צו ווערען
עלעבנטען.
שיקט אין דעם
סע פון אַרביט
פונען "א שפאל
און איז דעם
ווי 50 אירישע

ענשינען אין
די מאכט האט
אומגע-
וועלען חלילה ב'ס
וואס דער ס
לעבנספאטער
וועגער אן א
מארג, נאך א
אוידישע
דערבער הויפט
פון וואס? ווי
אמלען, ברו א
נאמישע, ווירט
לען אנקומע.
דרינגענדע אים
הוין, אן ארט ו
וירט דא נאכע
בער וועלכער ד
אין וואס ארד
מאמע, זאלען
דאס פאלקס-ה
בייטעשאפט
בויען, האט א
נאמען: דערמיט
העט מען אן
אוידישע פאלקס
בער, דערמיט
ב'ס לייבער א
אוידישעשאפט
טונג פאר איהרע
אויגען.

[illegible]

ווערט קאליר
מיט א צווייטן
אמ, דערווייט
כלוי נעמאכט
אויף אינזונעם
— אן אינזונעם —
און איר
מע וועט זיך
קענען אונטערזיך
און פון דעם
פרייהאלד אויף
איר זעה
ביינעמיט א
צאיעם, אים
אם דוכט
א צייט און
בייזש מיט
איר וועל זיך
קאן און דר
עס וועט יענע
און איר יענע

רגלינו צענו לעצמנו
 שווערע - וועס
 אויף א ווייטעלע
 וועס אויף א וועס
 פאר צווייטעלע
 צום ביטערע
 פארשערטע וועס
 צוליב די פארטרעטע
 היים! אים די עס
 מע רעכטאס
 צו ווינען אויף
 באכער וועס
 די עפעיינעלע
 וועס מען עפענען
 פשוט ביטערע
 מען וועס
 לען נייע וועס
 די וועסלע וועס
 און צוויי!
 איהרע שטענע
 וואס איינע זע
 ווען פארטאנארע
 אפפארענע א
 לכערענע א
 און אויך
 די עפענענע

**די צילען פון די מערענע
טער היים אין פויר**

[illegible]

די יידישן מיליאן מענטשן. דאס איז דער
גרעסטער אידישער ייבוב אין איינצלא
וואו עס לעבט אן ערך 4 מיליאן
אידן. וויסענען זיין און פאראן קורב
360 מענטשן אידישע ארבייטער. און
פילען און ערדערבן איצט ווערען דא
מענטשען פון דער אידישער ארבייטע בא
וועגונג אין דער אלטער היים. די דאזיגע
באוועגונג סטראם אבער נישט נאר א פאר
איינצליכען פארשפערט. און די לעצטע און
דעם וואס איז אוממעגלעך נייע פארשען
וועלטע זיינען די אינציען נאר נישט קערען
באשטאט אין דער אידישער ארבייטער
וועלט.

די פארשפאנדעלע באוועגונג אין
פילען און היינט צו טאג מאס באווייניגס.
דעם האבען זיך געשאפן אויף דאס, און
דעם מסעט פארלירן דעם שטענדיגסטן און
ווערען נאציאנאליזם, אונטערשיידנאליזם
און נעמען ארויף אידישע, פוילישע, און
רוסישע, דישישע און אוקראינישע ארביי
טער. דער אידישער ספעציאליזאציע איז
אבער, ערליב זיינע ספעציפישע קולטורע
און ערשטענס, "אנדראם" פון די אידן
אזי ערשטענס.

וּמִסְתַּמֵּר שֶׁאֵין עוֹלָם אֶלֶּם
מִיִּתְּחַלֵּת קִיּוֹן הַיְּהוּדִים
זוֹ אֵלֶּם — צוֹם:
אֵלֶּם לֵוִי? —
עֲרֵכְשֶׁם, אֵלֶּם
מִן אֵינִיעֶשְׁמֶה
דַּעַר אִינוֹנְטֶם מִן
דֵּן פִּלְיִיעֶשְׁמֶה
וְאֵל אִינִיעֶשְׁמֶה.
נַעֲתֵלֶשְׁמֶה
בִּישְׁטֵן זֶן מִיִּתְּ
דָאָם אִיז אַ הִנְשֵׁה
עֵקֶר אֶל הַנְּשֵׁה
סַעַר מִשְׁתַּבְּרִיעֶשְׁמֶה
כֵּעַן אִיז מִרְסֵם...
וּזוֹ עֲקֵל מִרְסֵם
צַעַן קַלֵּם מִן אִיז
צוֹיִשְׁטֶר — אִי
אֵלֶּם עֲשֵׁנְנֵה אֶל
"תַּחֲתִּת הַמַּסִּים" —
וּיִבְלַעֵם
רִיִּים אִינִיעֶשְׁמֶה
רִיִּים שֶׁאֲדַעַר עֵשְׁמֶה
דָּאָם זֶן מִעַן וְ
אִינִיעֶשְׁמֶה
אֵלֶּם דָּאָם מִיִּי

ו' האשענענע ווערט דער ארימער נעבאר
טער ענטוישט ער ווערט, אמת, בא-
געלט פון מיטעלען מיט מענשיכע
הער, אבער דווע נאט מענעלע קע-
נען ליידער, פאר איהם נאר גיט טאן,
דער פאטאטאריזם האט פשוט קיין
גלט אין אלעמען וואס קומען אהין
לייגענעמען, די פארוואלדער האטע-
ן זיך קום אויסגעוואלטען די פאליענ-
אליענע הונדערט און צעהן וואינע

ופועל זין שוין הארענען.
 און דאס הארץ ווערט ערויסגע-
 פערענדיג אויף דעם אומגלייכענע, ווי
 זיין וועגערער זיין ארום אונטערן דעם
 זייען שענהעם הימל פון מאהאמאדאניזם.
 ער ערשטערדיגער וועט מען זיין פון
 ער שטייען פון לאנד קומען זיין זיין וואס
 דערן זיין נעכטן ארום און ערשטער
 שווערער, שטייען, טעג, וואסען אין
 אוממעגלעכן זייען עס וועט ארויסקומען
 אומגלייכע און פאפולעס און אוממעג-
 לעך פאר אים זייען פון זיין וועגערער ווארט
 זיין זיין נעכטן.
 און האב זיין ברעך דא עס אוממעג-
 לעך אפאל פאר דעם מאהאמאדאניזם. דאס
 זיין זיט דער פאפולעס דערפאר, פאר אויב
 זיין שידענדיגע וועט ארויסגרינגען פאר
 זייען הארענען פון לעזער, איז און אפאל
 זייערענדיגע זיין נעכטן. ער וועט נעמלעך
 זיין זיט זייען כוחות ערשטער דעם
 אומגלייכענע אונטען זיין רעספונסא-
 ביליטי. עס איז זיין שוין נעכטן, און
 אומגלייכענע אונטען זיין זיט פאר זיין
 זיין זיט, דאס פארשטיממען, אויס אומ-
 גלייכענע.

[illegible]

די א.ר. ברענענשעס פון לאס אנדזשעס
עס האבען צעשטעלט אויף זיך די אויפ-
באע דער צו שפילן, אבער עס עמחט צו
שעס שטערקלאך אין דויער ארבייט.
דערט האטאטאטירט דארוי אויך האבען
א שטיק פאר א רעגנטיים. עס קומט
אויס אזוי א רעגנטיים ערד וואך, אבער
ס'וועגן נישט א אלע נויטיגע באקומע-
נע כייסעס.
א הארצייטסער בילד.
אין דעם האטאטאטאל, וועלעכע גע-
טאט זיך אין א באזונדערט אמערוס,
נעמט א מאן אין די מיטעלע יאהרען אין
זיכע. דער מלאך המות אוילט אים
ער עמחט זיך זיין צייט... דער
ברענענענשעס מאטער זיך. פון זיין
דוסט רייסט זיך ארויס א שטעלעכעס
ארבעט. הסכמט ער עס שוין אין
עס געבליבען שוין קיין פיצעל לונג אין
הים. עס מאטער זיך שוין אויף אים
שטערנען. דאס גייט - האט ער
געזען.

ים; דר אויפן פאשלאסן, רעד דאסמאר נעמט
 זיין עס צו צו איהם — געט נויטיג
 איהר.
 נעמען איבער דעם גוטס וועט אין א
 נעמען און פון א יאהר עטליכע און
 גרעניץ. ער קען אויך דעם שטארבערע
 גוט'ס שטערע לייען און דאן ווענדעט
 זיך צום דאסמאר:
 — איך וועל זיך אזוי לאנג גוט מוס'
 ען, ווי עס וואהר, דאסמאר?
 — אה, איהר וועט נאך זיין אלטרייט—
 דעם איהר. הי פיש ערשטליך איבער
 דעם פליצען.
 דער דאסמאר מאכט מרועירט מיט'
 גוט.
 ער האט שוין דעם לעצטען שטארק
 ווענדעט פארזיכען. ער לעצטע דאסמאר
 זינגט צוויי בליזן — ער וועט זיך
 מוסטען לאנג ווי זיין אויבער
 און.
 אה, פיש דערנענטערט, אז
 וועט שוין בליזן א פערטע אין
 דאסמאר. ער האט זיך גענומען זיין
 שטערטען אנטשלאסן, אבער ער האט

אייער דענמיסט
עקזאמינערס אייערע ציהן, און אירגענד וועלכען קאסט, ביי אייער
אייגענעם דענמיסט אין

יוניאן העלם סענטער
131 איסט 17טע סטריט, ג. י.

דער דענטאל דעפארטמענט פון דעם יוניאן העלם סענטער האט אין
יאהר 1922 געדינט 10,000 ארבייטער, דאס הייסט, מיטגלידער פון
דער א. ל. ג. ו. י. און וויערע פאמיליעס. דער דענטאל דעפארטמענט
איז אויסגעשטאפט צו דינען

יערען מיטגליד פון דער יוניאן און וויערע פאמיליעס

דער דענטאל דעפארטמענט פון יוניאן העלם סענטער איז א י. ע.
ר. ע. נ. י. ס. די פרויען פאר דער ארבייט ווערען גערעכענט לויט
דעם קאסט, און אירגענד וועלכען פראצענט.

האט אין זינען, א קליין לעכעלע אין א צאהן היינט, מיינט א
שלעכטער צאהן אויפצושטעלען.

אפיס שטונדען: סטנליך פון 10 אין דער פרייז ביז 8 אהר אונזעם.
שבת: פון 10 אין דער פרייז ביז 5 נאכמיטאג.

[illegible]

אויף וועל דור נעכטן אנטקעסטעט מוין קאפ און ביי מיר דוין קאפ!... עס וועט זיך קאמפיש (כא, כא, כא!) און איין זענען נייגליכע מיט וועס זיין גרינג זאל לעבען. א קאפ וועט ווערען שווער. וועט מען זי אדאנטערעמען אויף א וויילע און די קאפ ביימטניש וועט אויך אסאך העלען. דער פראגעס, דער צווייליאזעטע דער מענטשהיט, צום ביישפיל: די וועלט נעהט ניס פארווערס, וויסנס איזרע ארוואקס? צוליב די פיהרערע קעק פון דער מענטש היינט: אס די אלע פיהרערע האבען דאס געטען. דעמאקראטיזאציע, קעק וועל צווינגט אויסמערדעט אויף צווייטע. אבער ווען דער עקספערמענט מיט די קעסע-ביימטניש וועט ווערען א פאקס, וועט מען מעקען די קעק פון די פיהרער פאסם ביימטען. מען וועט ווי איינפאל ארויסשטעלען זייע קעק - דעמאקראטיזאציע און די וועלט וועט געראטעוועט ווערען איינס און צוויי!... איזרע שטעלט זיך, למשל פאר, וואס וואלט אויסם געווארען מיט דייטשלאנד ווען פאנאקארע קריגס דורכ די גרינגע אפעראציע א נייעס קאפ, א קאדענע, א ליכטיגען א ווייטשטענען? און אזוי כסדר. די שפרינגען מיט ביימטען קעק וואלט

אדלעך, הוסטען מען דע שוין נישט
דעגעבליכע שוין איז פיעלע לונג און
היה. עס שטערט זיך פאר אזוי עס
כע שטערן, דאס פון — קופער
— די אויגען — פאשלאסען. ער
אין פארוואסלאלטען דער דאקטאר
זיך נישט צו צו איהם — נישט נישט
הנהר.

געען איבער דעם גוסס וועט אין א
דאקטאר. עס כאט פון איהר עמליכע און
דערי. ער קומט אויף דעם שטארבענע
ווי מ'ס שטערט בליקען און דאן ווערנעט
אין צום דאקטאר:

— איך וועל זיך אזוי לאנג נישט מוסט
ען ווי ער, נישט וועהר, דעמאלט?
— און איהר וועט נאך וויין אלליין —
דעם איינציגן דר. פיש ערמליך איבער
דער פליצע.

דער פאקטער מאכט מורעוויג מ'ס
גוסס.

עס האט שוין דעם לעצטע שפאראל
אפגענוג פארלארען. ער לעבעט הארעך
דע זייענע איין בלויז — ער וועט זיך
מ'ס מעסטען אויף לאנג ווי זיין אריבער
נאך.

און דר. פיש דערזעהט מ'ר, אז
דער מאט איז בלויז א פאר טעג אין
פארשטאנען. ער האט זיך גענוגט אין
גאטרישען אנשטעלען, אבער ער האט

זענען מיטן
פון אזונער
אין דערפאר
אין זיך שטענדיג
וויסנענדיג
פיהרען אין דער
זיין אלע — צום
אין ליינע א
ערקלעטעט, אז
פון איין אינעמאל
דער אינעמאל
ער פלייצעט
וואל אריבער
געפאלעט עס
בייסען זיך מיט
דאס איז א גרויס
עיקר א ברענע
פער קאפערבלייטע
בען און מוסס...
עס וואלד מען
צען טעג פון איין
צווייטער — איין
אפגענוג א
"תחת המים",
וויבאלד מען
רייב קאפערבלייטע
פון שארען דעם
דאך און מען וו
אפבריינגען
און דאס מיינט

